

Act

Chapter 19

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῷ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον,
Ikawa na- wakati- huyo- huyo- Apolo kuwa katika- Korintho Paulo
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3588](#) [G0625](#) [G1510](#) [G1722](#) [G2882](#) [G3972](#)
- διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρος, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον, καὶ εὐρεῖν τινὰ
akipita zile- za-juu sehemu alifika kuelekea- Efeso na- kupata baadhi
[G1330](#) [G3588](#) [G0510](#) [G3313](#) [G2064](#) [G1519](#) [G2181](#) [G2532](#) [G2147](#) [G5100](#)
- μαθητὰς,
wanafunzi
[G3101](#)

| Apolo alipokuwa huko Korintho, Paulo alisafiri sehemu za bara, akafika Efeso. Huko akawakuta wanafunzi kadhaa,

- 2 εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε, πιστεύσαντες?
alisema na-ria kwao wao Kama- Roho Mtakatifu mlipokea mkiamini
[G3004](#) [G5037](#) [G4314](#) [G0846](#) [G1487](#) [G4151](#) [G0040](#) [G2983](#) [G4100](#)
- οἱ δὲ πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδ' εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἔστιν, ἠκούσαμεν.
wale- lakini- kwake yeye Bali- wala- kama- Roho Mtakatifu yupo tumesikia
[G3588](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G0235](#) [G3761](#) [G1487](#) [G4151](#) [G0040](#) [G1510](#) [G0191](#)

| akawauliza, "Je, mlipokea Roho Mtakatifu mlipoamini?" Wakajibu, "Hapana, hata hatukusikia kuwa kuna Roho Mtakatifu."

- 3 εἶπέν τε, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε? οἱ δὲ εἶπαν, Εἰς
alisema na-ria Katika- nini- basi- mlibatizwa wale- lakini- walisema Katika-
[G3004](#) [G5037](#) [G1519](#) [G5101](#) [G3767](#) [G0907](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G1519](#)
- τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.
ule- wa-Yohana ubatizo
[G3588](#) [G2491](#) [G0908](#)

| Ndipo Paulo akawauliza, "Je, mlibatizwa kwa ubatizo gani?" Wakajibu, "Kwa ubatizo wa Yohana."

- 4 εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ
alisema na- Paulo Yohana alibatiza ubatizo wa-toba kwa- watu
[G3004](#) [G1161](#) [G3972](#) [G2491](#) [G0907](#) [G0908](#) [G3341](#) [G3588](#) [G2992](#)
- λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν, ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν,
akisema katika- huyo- anayekuja baada-ya yeye ili- waamini huyo ni-
[G3004](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2064](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2443](#) [G4100](#) [G3778](#) [G1510](#)
- εἰς τὸν Ἰησοῦν.
katika- huyo- Yesu
[G1519](#) [G3588](#) [G2424](#)

| Paulo akasema, "Ubatizo wa Yohana ulikuwa wa toba, aliwaambia watu wamwamini yeye atakayekuja baada yake, yaani, Yesu."

- 5 ἀκούσαντες δὲ, ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
wakisikia na- walibatizwa katika- lile- jina la- Bwana Yesu
[G0191](#) [G1161](#) [G0907](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2424](#)

Waliposikia haya, wakabatizwa katika jina la Bwana Yesu.

6 καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου [τὰς] χεῖρας, ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ
na- akiweka juu-yao huyo- Paulo zile- mikono alikuja huyo- Roho huyo-
[G2532](#) [G2007](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2064](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#)

Ἅγιον ἐπ’ αὐτούς; ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ἐπροφήτευσεν.
Mtakatifu juu-ya wao walisema na-pia kwa-lugha na- walitabiri
[G0040](#) [G1909](#) [G0846](#) [G2980](#) [G5037](#) [G1100](#) [G2532](#) [G4395](#)

Paulo alipoweka mikono yake juu yao, Roho Mtakatifu akawashukia, nao wakanena kwa lugha mpya na kutabiri.

7 ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα.
walikuwa na- wale- wote wanaume karibu- kumi-na-mbili
[G1510](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3956](#) [G0435](#) [G5616](#) [G1427](#)

Walikuwa kama wanaume kumi na wawili.

8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς,
Akiingia na- ndani-ya ile- sinagogi alisema-kwa-ujasiri kwa- miezi mitatu
[G1525](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4864](#) [G3955](#) [G1909](#) [G3376](#) [G5140](#)

διαλεγόμενος, καὶ πείθων [τὰ] περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.
akijadiliana na- akishawishi yale- kuhusu- ule- ufalme wa- Mungu
[G1256](#) [G2532](#) [G3982](#) [G3588](#) [G4012](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

Paulo akaingia katika sinagogi na kunena humo kwa ujasiri kwa muda wa miezi mitatu, akijadiliana na watu na kuwashawishi katika mambo ya Ufalme wa Mungu.

9 ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπειθουν, κακολογοῦντες τὴν Ὁδὸν,
wakati- lakini- baadhi walishupaa na- wakakataa wakiisema-vibaya ile- Njia
[G5613](#) [G1161](#) [G5100](#) [G4645](#) [G2532](#) [G0544](#) [G2551](#) [G3588](#) [G3598](#)

ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ’ αὐτῶν, ἀφώρισεν, τοὺς μαθητάς, καθ’
mbele-ya lile- kundi akiondoka kutoka- wao aliwatenga wale- wanafunzi kila-
[G1799](#) [G3588](#) [G4128](#) [G0868](#) [G0575](#) [G0846](#) [G0873](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2596](#)

ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου.
siku kijadiliana katika- ile- ukumbi wa-Tirano
[G2250](#) [G1256](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4981](#) [G5181](#)

Lakini baadhi yao walikaidi. Walikataa kuamini, na wakakashifu ujumbe wake mbele ya umati wa watu. Basi Paulo aliachana nao. Akawachukua wanafunzi naye, akahojiana nao kila siku katika darasa la Tirano.

10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν
hili na- lilitokea kwa- miaka miwili hata wote wale- wakaao ile-
[G3778](#) [G1161](#) [G1096](#) [G1909](#) [G2094](#) [G1417](#) [G5620](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2730](#) [G3588](#)

Ἄσιαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.
Asia kusikia lile- neno la- Bwana Wayahudi na-pia na- Wagiriki
[G0773](#) [G0191](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2453](#) [G5037](#) [G2532](#) [G1672](#)

Jambo hili likaendelea kwa muda wa miaka miwili, kiasi kwamba Wayahudi na Wayunani wote walioishi huko Asia wakawa wamesikia neno la Bwana.

11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας, ὁ Θεὸς ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν
Nguvu na-pia si- zile- za-kawaida huyo- Mungu alifanya kupitia- zile- mikono
[G1411](#) [G5037](#) [G3756](#) [G3588](#) [G5177](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4160](#) [G1223](#) [G3588](#) [G5495](#)

Παύλου,
ya-Paulo
[G3972](#)

Mungu akafanya miujiza mingi isiyo ya kawaida kwa mkono wa Paulo,

- 12 ὡστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ
hata na- juu-ya wale- wagonjwa kupelekwa kutoka- ule- mwili wake
[G5620](#) [G2532](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0770](#) [G0667](#) [G0575](#) [G3588](#) [G5559](#) [G0846](#)
- σουδάρια ἢ σιμκίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,
leso au- nguozaza-kazi na- kuondolewa kutoka- wao zile- magonjwa
[G4676](#) [G2228](#) [G4612](#) [G2532](#) [G0525](#) [G0575](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3554](#)
- τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι.
na- na-ria roho zile- mbaya kutoka
[G3588](#) [G5037](#) [G4151](#) [G3588](#) [G4190](#) [G1607](#)

hivi kwamba lesu au vitambaa vilivyokuwa vimegusa mwili wa Paulo viliwekwa juu ya wagonjwa, nao wakapona magonjwa yao, na pepo wachafu wakawatoka.

- 13 Ἐπεχείρησαν δὲ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων, ἔξορκιστῶν,
Walijaribu lakini- baadhi na- wa- wazungukao Wayahudi watoa-pepo
[G2021](#) [G1161](#) [G5100](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4022](#) [G2453](#) [G1845](#)
- ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ, τὸ ὄνομα τοῦ
kutaja juu-ya wale- wenye zile- roho zile- mbaya lile- jina la-
[G3687](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2192](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G4190](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#)
- Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζω ὑμᾶς, τὸν Ἰησοῦν, ὃν Παῦλος
Bwana Yesu wakisema Ninakuarisha ninyi huyo- Yesu ambaye- Paulo
[G2962](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3726](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3739](#) [G3972](#)
- κηρύσσει.
anahubiri
[G2784](#)

Basi baadhi ya Wayahudi wenye kutangatanga huku na huko wakitoa pepo wachafu wakajaribu kutumia jina la Bwana Yesu wale wenye pepo wakisema, "Kwa jina la Yesu, yule anayehubiriwa na Paulo, nakuamuru utoke."

- 14 ἦσαν δὲ τινος Σκευᾶ, Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ἑπτὰ υἱοὶ, τοῦτο
walikuwa lakini- wa-mmoja Skewa Myahudi kuhani-mkuu saba wana hili
[G1510](#) [G1161](#) [G5100](#) [G4630](#) [G2453](#) [G0749](#) [G2033](#) [G5207](#) [G3778](#)
- ποιοῦντες,
wakifanya
[G4160](#)

Wana saba wa Skewa, Myahudi aliyekuwa kiongozi wa makuhani, walikuwa wanafanya hivyo.

- 15 ἀποκριθὲν δὲ, τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς Τὸν, [μὲν]
akijibu na- ile- roho ile- mbaya alisema kwao Huyo- kwa-kweli-
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G4190](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3303](#)
- Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι; ὑμεῖς δὲ, τίνες ἐστέ?
Yesu ninamjua, na- huyo- Paulo ninamfahamu ninyi lakini- ni-nani- mko
[G2424](#) [G1097](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1987](#) [G4771](#) [G1161](#) [G5101](#) [G1510](#)

Lakini pepo mchafu akawajibu, "Yesu namjua na Paulo pia namjua, lakini ninyi ni nani?"

- 16 καὶ ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ’ αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν τὸ
na- akiruka yule- mtu juu-ya wao ndani-ya- ambaye- ἦν τὸ
G2532 G2177 G3588 G0444 G1909 G0846 G1722 G3739 G1510 G3588
πνεῦμα τὸ πονηρὸν, κατακυριεύσας ἀμφοτέρων, ἴσχυσεν κατ’ αὐτῶν, ὥστε
roho ile- mbaya akiwashinda wote-wawili aliweza dhidi-ya wao hata
G4151 G3588 G4190 G2634 G0297 G2480 G2596 G0846 G5620
γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.
uchi na- wakijeruhiwa kutoroka kutoka- ile- nyumba ile
G1131 G2532 G5135 G1628 G1537 G3588 G3624 G1565

Kisha yule mtu aliyekuwa na pepo mchafu akawarukia, akawashambulia vikali, akawashinda nguvu wote, wakatoka ndani ya ile nyumba wakikimbia wakiwa uchi na wenye majeraha.

- 17 τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν. τοῖς
hili na- likawa lijulikana kwa-wote Wayahudi na-pia na- Wagiriki wale-
G3778 G1161 G1096 G1110 G3956 G2453 G5037 G2532 G1672 G3588
κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ
wakaao ile- Efeso na- ulianguka hofu juu-ya wote wao na-
G2730 G3588 G2181 G2532 G1968 G5401 G1909 G3956 G0846 G2532
ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
lilitukuzwa lile- jina la- Bwana Yesu
G3170 G3588 G3686 G3588 G2962 G2424

Habari hii ikajulikana kwa Wayahudi wote na Wayunani waliokaa Efeso, hofu ikawajaa wote, nalo jina la Bwana Yesu likaheshimiwa sana.

- 18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες
wengi na-pia wa- walioamini walikuja wakikiri na- wakitangaza
G4183 G5037 G3588 G4100 G2064 G1843 G2532 G0312
τὰς πράξεις αὐτῶν.
zile- matendo yao
G3588 G4234 G0846

Wengi wa wale waliokuwa wameamini wakati huu wakaja na kutubu waziwazi kuhusu matendo yao maovu.

- 19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, συνενέγκαντες τὰς βίβλους,
wengi na- wa- yale- uchawi waliofanya wakileta-pamoja zile- vitabu
G2425 G1161 G3588 G3588 G4021 G4238 G4851 G3588 G0976
κατέκαιον ἐνώπιον πάντων. καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον
walivichoma mbele-ya wote na- walihesabu zile- bei zake na- walipata
G2618 G1799 G3956 G2532 G4860 G3588 G5092 G0846 G2532 G2147
ἀργυρίου μυριάδας πέντε.
fedha elfu-hamsini elfu-tano
G0694 G3461 G4002

Idadi kubwa ya wale waliofanya mambo ya uganga wakaleta vitabu vyao na kuviteketeza kwa moto hadharani. Walipofanya hesabu ya thamani ya vitabu vilivyoteketezwa ilikuwa drakma 50,000 za fedha.

- 20 Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ Κυρίου ὁ λόγος ἤϋξανεν καὶ ἴσχυεν.
Hivyo kwa- nguvu la- Bwana lile- neno lilikua na- liliweza
G3779 G2596 G2904 G3588 G2962 G3588 G3056 G0837 G2532 G2480

Hivyo neno la Bwana likaenea sana na kuwa na nguvu.

- 21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι,
 Wakati- na- yalitimizwa hayo aliamua huyo- Paulo katika- ile- roho
[G5613](#) [G1161](#) [G4137](#) [G3778](#) [G5087](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4151](#)
- διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν,
 akipita ile- Makedonia na- Akaya kwenda kuelekea- Yerusalemu akisema
[G1330](#) [G3588](#) [G3109](#) [G2532](#) [G0882](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2414](#) [G3004](#)
- ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.
 kwamba- Baada-ya ile- kuwa mimi huko lazima mimi na- Rumi kuona
[G3754](#) [G3326](#) [G3588](#) [G1096](#) [G1473](#) [G1563](#) [G1163](#) [G1473](#) [G2532](#) [G4516](#) [G3708](#)

Baada ya mambo haya kutukia, Paulo akakusudia rohoni kwenda Yerusalemu kupitia Makedonia na Akaya. Akasema, "Baada ya kufika huko, yanipasa pia kwenda Rumi."

- 22 ἀποστέλλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν, δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ,
 akituma na- kuelekea- ile- Makedonia wawili wa- watumishi wake
[G0649](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3109](#) [G1417](#) [G3588](#) [G1247](#) [G0846](#)
- Τιμόθεον καὶ Ἑραστον, αὐτὸς ἐπέσχευ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.
 Timotheo na- Erasto yeye-mwenyewe alikaa wakati katika- ile- Asia
[G5095](#) [G2532](#) [G2037](#) [G0846](#) [G1907](#) [G5550](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0773](#)

Hivyo akatuma wasaidizi wake wawili, Timotheo na Erasto, waende Makedonia, wakati yeye mwenyewe alibaki kwa muda kidogo huko Asia.

- 23 Ἐγένετο δὲ, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς
 Ikawa na- katika- ule- wakati ule machafuko si- kidogo kuhusu- ile-
[G1096](#) [G1161](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2540](#) [G1565](#) [G5017](#) [G3756](#) [G3641](#) [G4012](#) [G3588](#)
- ὁδοῦ.
 Njia
[G3598](#)

Wakati huo huo pakatokea dhiki kubwa kwa sababu ya Njia ile ya Bwana.

- 24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς
 Demetrio kwa-maana- mmoja jina-lake mfua-fedha akitengeneza mahekalu
[G1216](#) [G1063](#) [G5100](#) [G3686](#) [G0695](#) [G4160](#) [G3485](#)
- ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν;
 ya-fedha ya-Artemi alileta kwa- mafundi si- kidogo faida
[G0693](#) [G0735](#) [G3930](#) [G3588](#) [G5079](#) [G3756](#) [G3641](#) [G2039](#)

Mtu mmoja jina lake Demetrio mfua fedha aliyekuwa akitengeneza vinyago vya fedha vya Artemi na kuwapatia mafundi wake biashara kubwa,

- 25 οὗς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν,
 ambao- akiwakusanya na- wale- kuhusu- ile- kazi-kama-hiyo wafanyakazi alisema
[G3739](#) [G4867](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4012](#) [G3588](#) [G5108](#) [G2040](#) [G3004](#)
- Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν
 Wanaume mnajua kwamba- kutoka- hii- ile- biashara ile- utajiri wetu
[G0435](#) [G1987](#) [G3754](#) [G1537](#) [G3778](#) [G3588](#) [G2039](#) [G3588](#) [G2142](#) [G1473](#)
- ἐστίν.
 upo
[G1510](#)

aliwaita pamoja watu wengine waliofanya kazi ya ufundi kama yake na kusema, "Enyi watu, mnajua ya kuwa utajiri wetu unatokana na biashara hii!

26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης
na-mnaona na-mnasikia kwamba-si-tu Efeso bali-karibu-yote
[G2532](#) [G2334](#) [G2532](#) [G0191](#) [G3754](#) [G3756](#) [G3440](#) [G2181](#) [G0235](#) [G4975](#) [G3956](#)
τῆς Ἀσίας, ὁ Παῦλος, οὗτος πείσας, μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων
ile-Asia huyo-Paulo huyu akishawishi aligeuka wengi kundi akisema
[G3588](#) [G0773](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3778](#) [G3982](#) [G3179](#) [G2425](#) [G3793](#) [G3004](#)
ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ, οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.
kwamba-si-ni-miungu wale-kwa-mikono inayotengenezwa
[G3754](#) [G3756](#) [G1510](#) [G2316](#) [G3588](#) [G1223](#) [G5495](#) [G1096](#)

| Pia ninyi mmeona na kusikia jinsi ambavyo si huku Efeso peke yake lakini ni karibu Asia yote, huyu Paulo amewashawishi na kuvuta idadi kubwa ya watu kwa kusema kuwa miungu iliyotengenezwa na watu si miungu.

27 οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν, τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
si-tu lakini-hii inahatarisha kwetu ile-sehemu kuelekea-kudharauliwa
[G3756](#) [G3440](#) [G1161](#) [G3778](#) [G2793](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3313](#) [G1519](#) [G0557](#)
ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἄρτεμιδος ἱερὸν, εἰς
kuja bali-na-lile-la-mkubwa mungu-mke Artemi hekalu kuelekea-
[G2064](#) [G0235](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3588](#) [G3173](#) [G2299](#) [G0735](#) [G2411](#) [G1519](#)
οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τῆς μεγαλειότητος αὐτῆς,
si-kitu kuhesabiwa inakaribia na-ria na-kuondolewa ile-ukuu wake
[G3762](#) [G3049](#) [G3195](#) [G5037](#) [G2532](#) [G2507](#) [G3588](#) [G3168](#) [G0846](#)
ἦν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.
ambaye-yote ile-Asia na-ile-dunia inamwabudu
[G3739](#) [G3650](#) [G3588](#) [G0773](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3625](#) [G4576](#)

| Kwa hiyo kuna hatari si kwa kazi yetu kudharauliwa tu, bali pia hata hekalu la mungu mke Artemi, aliye mkuu, anayeabudiwa Asia yote na ulimwengu wote, litakuwa limepokonywa fahari yake ya kiungu."

28 Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες,
Wakisikia na-na-wakiwa wamejawa hasira walipiga-kelele wakisema
[G0191](#) [G1161](#) [G2532](#) [G1096](#) [G4134](#) [G2372](#) [G2896](#) [G3004](#)
Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
Mkubwa ni-Artemi ya-Waefeso
[G3173](#) [G3588](#) [G0735](#) [G2180](#)

| Waliposikia maneno haya, wakaghadhibika, wakaanza kupiga kelele, "Artemi wa Waefeso ni mkuu!"

29 καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως; ὄρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν
na-ulijaa ule-mji ya-machafuko walikimbilia na-ria kwa-pamoja
[G2532](#) [G4130](#) [G3588](#) [G4172](#) [G3588](#) [G4799](#) [G3729](#) [G5037](#) [G3661](#)
εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον,
ndani-ya lile-ukumbi-wa-michezo wakiwakamata Gayo na-Aristarko
[G1519](#) [G3588](#) [G2302](#) [G4884](#) [G1050](#) [G2532](#) [G0708](#)
Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου.
Wamakedonia wasafiri-pamoja wa-Paulo
[G3110](#) [G4898](#) [G3972](#)

| Mara mji wote ukajaa ghasia. Wakawakamata Gayo na Aristarko, watu wa Makedonia waliokuwa wakisafiri pamoja na Paulo, na watu wakakimbilia katika ukumbi wa michezo kama mtu mmoja.

30 Παύλου δὲ, βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον; οὐκ εἶων
 Paulo na- akitaka kuingia ndani-ya lile- kusanyiko si- waliruhusu
[G3972](#) [G1161](#) [G1014](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1218](#) [G3756](#) [G1439](#)

αὐτὸν οἱ μαθηταί,
 yeye wale- wanafunzi
[G0846](#) [G3588](#) [G3101](#)

Paulo akataka kuingia katikati ya umati huo, lakini wanafunzi hawakumruhusu.

31 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς
 baadhi na- na- wa- viongozi-wa-Asia wakiwa kwake rafiki wakituma kwake
[G5100](#) [G1161](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0775](#) [G1510](#) [G0846](#) [G5384](#) [G3992](#) [G4314](#)

αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
 yeye walimsihi si- kujiruhusu mwenyewe ndani-ya lile- ukumbi-wa-michezo
[G0846](#) [G3870](#) [G3361](#) [G1325](#) [G1438](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2302](#)

Hata baadhi ya viongozi wa sehemu ile, waliokuwa rafiki zake Paulo, wakatuma watu wakitamani asiingie katika ule ukumbi.

32 ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον; ἦν γὰρ ἡ
 wengine kwa-kweli- basi- kingine kitu walipiga-kelele ilikuwa kwa-maana- ile-
[G0243](#) [G3303](#) [G3767](#) [G0243](#) [G5100](#) [G2896](#) [G1510](#) [G1063](#) [G3588](#)

ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ἤδεισαν τίνος ἔνεκα
 kusanyiko ilichanganyika na- wale- wengi si- walijua kwa-nini- kwa-sababu
[G1577](#) [G4797](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4119](#) [G3756](#) [G1492](#) [G5101](#) [G1752](#)

συνεληλύθεισαν.
 wamekusanyika
[G4905](#)

Ule umati ulikuwa na taharuki. Wengine walikuwa wakipiga kelele, hawa wakisema hili na wengine lile. Idadi kubwa ya watu hawakujua hata ni kwa nini walikuwa wamekusanyika huko.

33 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν
 kutoka- na- lile- kundi walimsukuma-mbele Aleksanda wakimtoa yeye
[G1537](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G4822](#) [G0223](#) [G4261](#) [G0846](#)

τῶν Ἰουδαίων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν
 wale- Wayahudi huyo- na- Aleksanda akipunga ile- mkono alitaka
[G3588](#) [G2453](#) [G3588](#) [G1161](#) [G0223](#) [G2678](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2309](#)

ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.
 kujitetea kwa- kusanyiko
[G0626](#) [G3588](#) [G1218](#)

Wayahudi wakamsukumia Aleksanda mbele na baadhi ya watu kwenye ule umati wakampa maelekezo. Akawaashiria kwa mkono ili watulie aweze kujitetea mbele ya watu.

34 ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ
 wakimtambua lakini- kwamba- Myahudi yeye-ni- sauti ilitokea moja kutoka-
[G1921](#) [G1161](#) [G3754](#) [G2453](#) [G1510](#) [G5456](#) [G1096](#) [G1520](#) [G1537](#)

πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κρᾶζόντων, Μεγάλῃ ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
 wote kama- kwa- masaa mawili wakipiga-kelele Mkubwa ni- Artemi ya-Waefeso
[G3956](#) [G5613](#) [G1909](#) [G5610](#) [G1417](#) [G2896](#) [G3173](#) [G3588](#) [G0735](#) [G2180](#)

Lakini walipotambua kwamba alikuwa Myahudi, wote wakapiga kelele kwa sauti moja kwa karibu muda wa saa mbili, wakisema, "Artemi wa Efeso ni mkuu!"

35	καταστείλας akiwatuliza G2687	δὲ lakini- G1161	ὁ yule- G3588	γραμματεὺς karani G1122	τὸν lile- G3588	ὄχλον, kundi G3793	φησὶν, alisema G5346	Ἄνδρες, Wanaume G0435	Ἐφέσιοι, Waefeso G2180
	τίς ni-nani- G5101	γάρ kwa-maana- G1063	ἐστίν ni- G1510	ἀνθρώπων mwanadamu G0444	ὃς ambaye- G3739	οὐ ha- G3756	γινώσκει anajua G1097	τὴν ule- G3588	Ἐφεσίων wa-Waefeso G2180
	πόλιν mji G4172	νεωκόρον mlinda-hekalu G3511	οὔσαν ukiwa G1510	τῆς wa- G3588	μεγάλης mkubwa G3173	Ἄρτέμιδος, Artemi G0735	καὶ na- G2532	τοῦ ile- G3588	διοπετοῦς? iliyoanguka-mbinguni G1356

Baadaye karani wa mji akaunyamazisha ule umati wa watu na kusema, “Enyi watu wa Efeso, je, ulimwengu wote haujui ya kuwa mji wa Efeso ndio unaotunza hekalu la Artemi aliye mkuu na ile sanamu yake iliyoanguka kutoka mbinguni?”

36	ἀναντιρρήτων yasiyoringika G0368	οὐκ basi- G3767	ὄντων yakiwa G1510	τούτων, hayo G3778	δέον inafaa G1163	ἐστίν ni- G1510	ὑμᾶς ninyi G4771	κατεσταλμένους kutulia G2687	ὑπάρχειν, kuwa G5225
	καὶ na- G2532	μηδὲν hakuna G3367	προπετεὲς haraka G4312	πράσσειν. kufanya G4238					

Kwa hiyo, kwa kuwa mambo haya hayakanushiki, inawapasa mnyamaze na wala msifanye lolote kwa haraka.

37	ἡγάγετε mliwaleta G0071	γάρ kwa-maana- G1063	τοὺς wale- G3588	ἄνδρας wanaume G0435	τούτους, hawa G3778	οὔτε si- G3777	ἱεροσύλους wezi-wa-hekalu G2417	οὔτε wala- G3777
	βλασφημοῦντας wanaomkufuru G0987	τὴν ile- G3588	θεὸν mungu-mke G2316	ἡμῶν. wetu G1473				

Kwa kuwa mmewaleta hawa watu hapa, ingawa hawajaiba hekaluni wala kumkufuru huyu mungu wetu wa kike.

38	εἰ kama- G1487	μὲν kwa-kweli- G3303	οὐκ basi- G3767	Δημήτριος Demetrio G1216	καὶ na- G2532	οἱ wale- G3588	σὺν pamoja-na G4862	αὐτῷ yeye G0846	τεχνῖται mafundi G5079	ἔχουσι, wana G2192
	πρὸς dhidi-ya G4314	τινα mtu-yeyote G5100	λόγον, shauri G3056	ἀγοραῖοι soko G0060	ἄγονται, zinafanywa G0071	καὶ na- G2532	ἀνθύπατοί maliwali G0446	εἰσιν; wako G1510	ἐγκαλείωσαν washtaki G1458	
	ἀλλήλοισ. kila-mmoja G0240									

Basi, ikiwa Demetrio na mafundi wenzake wana jambo zito dhidi ya mtu yeyote, mahakama ziko wazi na wasaidizi wa mwakilishi wa mtawala. Wanaweza kufungua mashtaka.

39	εἰ lakini-kama- G1487	δέ kitu- G1161	τι kingine G5100	περαιτέρω zaidi G4008	ἐπιζητεῖτε, mnatafuta G1934	ἐν katika- G1722	τῇ ile- G3588	ἐννόμῳ ya-sheria G1772	ἐκκλησίᾳ kusanyiko G1577
	ἐπιλυθήσεται. itaamuliwa G1956								

Lakini kama kuna jambo jingine lolote zaidi mnalotaka kulileta, itabidi lisuluhishwe katika kusanyiko halali.

40	καὶ	γὰρ	κινδυνεύομεν	ἐγκαλεῖσθαι	στάσεως	περὶ	τῆς	σήμερον,	
	na-	kwa-maana-	tunahatarisha	kushtakiwa	uasi	kuhusu-	la-	leo	
	G2532	G1063	G2793	G1458	G4714	G4012	G3588	G4594	
	μηδενὸς	αἰτίου	ὑπάρχοντος	περὶ,	οὔ	οὐ	δυνησόμεθα	ἀποδοῦναι	λόγον
	hakuna-	sababu	ikiwepo	kuhusu-	ambayo-	si-	tutaweza	kutoa	hesabu
	G3367	G0159	G5225	G4012	G3739	G3756	G1410	G0591	G3056
	περὶ	τῆς	συστροφῆς	ταύτης.					
	kuhusu-	hilo-	ghasia	hii					
	G4012	G3588	G4963	G3778					

| Kama ilivyo sasa, tuko hatarini kushtakiwa kwa kufanya ghasia kwa sababu ya tukio la leo. Kwa kuwa hakuna sababu tutakayoweza kutoa kuhalalisha msukosuko huu.”

41	καὶ	ταῦτα	εἰπὼν,	ἀπέλυσεν	τὴν	ἐκκλησίαν.
	na-	hayo	akisema	aliivunja	ile-	kusanyiko
	G2532	G3778	G3004	G0630	G3588	G1577

| Baada ya kusema haya akavunja mkutano.